

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

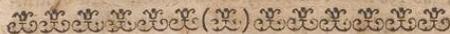
Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XV. Quid sit Ecclesia: & quænam illius sint Membra?

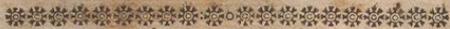
[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

quæ hic Lutheranis in memoriam redigantur. Plura apud P. Gregorium de Valentia in Opere controverſifico à fol. 233. P. Forerum, & alios contra Ubiquitas videri poſſunt.

ECCLESIA.

CHRIſTI Regnum eſt Eccleſia, qua pluribus modis ſuperat univerſa Mundi Regna; Auſtoritate, quia à Chriſto fuit condita, & in Sponſam dilectiſſimam aſſumpta: Vidi Civitatem Sanctam, Jeruſalem novam descendentem de Cælo paratam ſicut Sponſam ornatam viſo ſuo. Apocal. 21. v. 2. Potentiâ & Robore: Et ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam. Matth. 16. v. 18. Flore & Uberratis felicitate: Florebit quaſi lilium, germinans germinabit, & exultabit lætanda & laudans Iſai. 35. v. 1. & 2. Florebit ſcilicet Legibus & Præceptis optimis: Ceremoniis & Sacramentis ſaluberrimis: Sapientiâ & Scientia præſtantiſſimis: Gloria & Honore maximis: Virtute & Sanctitate pulcherrimis: Sanctis ac Beatis innumerabilibus &c. Cum igitur de Chriſto hætenus egerimus, nunc ad ejus Regnum Eccleſiam progredimur, & tela, qua heretici in eam eſculantur, ſequentibus Controverſijs repellemus, & infringemus.

CONTROVERSIAM XV.

QUID SIT ECCLESIA, ET
quænam illius ſint Membra?

DE Eccleſia univerſim loquendo tria in quaſtionem veniunt. Quidnam ſit Eccleſia? Qualis ſit? & Quomodo vera DEI Eccleſia à falſis Sectis dignoſcatur? Nunc de Primo agere incipimus.

PARS PRIOR

DOCTRINA CATHOLICORUM.

I. Eccleſia eſt nomen Græcüm, Latine idem, ac proinde ſignificat Cætum, ſeu Congregationem Evocatorum. Triplex autem poſſimum eſt uſus in Sac. Scriptura ejus vocis. 1. ſed rariùs pro loco, in quo evocati congregantur. Judith. 6. v. 21. Convocatus eſt totus populus, per totam noctem intra Eccleſiam orarunt. 2. Pro quocunque Cætu tam Fidelium quàm Infidelium Pſal. 25. v. 5. Odiſſi Eccleſiam malignantium; aliquando verò pro Cætu Sanctorum tantum. Pſal. 149. v. 1. Laus ejus in Eccleſia Sanctorum. 3. Pro Cætu Fidelium ſolum, vel univerſali per univerſum orbem, quo modo Chriſtus ad Ephes. 5. v. 23. dicitur Caput Eccleſie: vel particulari unius Provinciae, ſic Paulus 2. ad Corinth. 1. v. 1. Scribit: Eccleſia Dei, qua eſt Corin-

thi. Et ad Coloff. 4. v. 15. Eccleſia, qua eſt in domo Nymphæ. Et quoniam hæc multitudo Fidelium partim adhuc in terris degit, ac continuo contra Mundum, Diabolum, & Carnem militat: partim jam in Cælo obtentis victorijs triumphat: partim in Purgatorio igne detinetur, ideo communiter apud Catholicos Eccleſia diſtinguitur in Militantem, Triumphantem, & Purgantem. Nos hic de Militante Eccleſia agere incipimus, hoc eſt, de Cætu Fidelium unâ cum ſuo Capite, quantumvis ſubinde ſoli etiam Rectores appellentur Eccleſie, ut patet ex illo Math. 18. v. 17. Quod ſi non audierit eos, dic Eccleſie; ſi autem Eccleſiam non audierit, ſit tibi ſicut Ethnicus & Publicanus.

II. Doctrina Prima. Eccleſia univerſalis eſt collectio Fidelium. Ita definiunt illam ſummi Pontifices Innoc. III. Capit. 1. de ſumma Trinit. & Nicolaus I. Diſt. 1. de Conſecratione c. 7. Et quoniam Eccleſia comparatur Corpori Chriſti, ad Coloff. 1. v. 24. Sicuti omnis Reſpublica dicitur Corpus morale, ideo ſinguli Fideles vocantur Membra Chriſti. Sed hinc jam ſurgit quaſtio, quid hoc loco ſignificent Fideles, an omnes & ſolos Baptizatos, etiamſi à Fide deſciant, Pontifici non obediant, in excommunicatione Eccleſiaſtica & cenſuris &c. exiſtant?

III. Doctrina ſecunda. Probabiliùs videtur, Catechumenos, hoc eſt, animo credentes nondum tamen Baptiſmo ablutos, eſſe in Eccleſia. Ita Caſtro Lib. 2. de Hæretic. punitione. cap. 8. Suarez. Vaſquez & alij Probatur 1. Auſtoritate ſummarum Pontificum Innocentij & Gelafij, qui loco cit. Eccleſiam abſolute definiunt Congregationem Fidelium. Sed quicumque veri credit, eſt fidelis, quantumvis nondum baptizatus. Idem Innoc. cap. 3. de Preſbytero non baptizato ſic diſcurrit, Non ſolum per Sacramentum Fidei, ſed per fidem etiam Sacramenti aliquis proli dubio eſſicitur membrum Chriſti, & conſequenter Eccleſia. Summi Pontificibus adſtipulatur S. Auguſt. Tract. 4. in Joann. ubi docet, Catechumenos eſſe in Eccleſia. Probatur 2. Ratione: Tum quia ſi nemo eſt membrum Eccleſie, niſi Sacramentaliter ſit baptizatus, tunc multi fortiffimi Martyres (quorum triumphis gloriatur Eccleſia) non fuiſſent membra Eccleſie; quippe ante Baptiſmum occiſi. Tum quia quicumque eſt in tali ſtatu, in quo poſſet ſalvari, ille eſt in Eccleſia. Atqui multi ſunt in tali ſtatu, in quo poſſunt ſalvari, ſcilicet omnis, qui eſt in ſtatu gratiæ, quod ante baptiſmum accidere poſſet v. g. ſi in caſu neceſſitatis & periculi mortis deſit baptiſmi copia. Ergo multi non baptizati ſunt in Eccleſia. Majorem quidem negat Auſtor Libri de Eccleſiaſt. dogmat. cap. 74. Sed contra omnes alios. Certè D. Ambroſius in obitu Valentiniani Imperatoris aperte affirmat, Catechumenos ſalvari poſſe, de quorum numero erat Valentinianus; jam enim vocaverat D. Ambroſium ad Baptiſmum ſibi impertiendum, ſed ante ejus adventum fuit occiſus.

IV. Oppoſitum noſtræ doctrinæ tenent Card. Bellarm. Lib. 9. de Eccleſia c. 3. Valentia Tom. 3. D. 1. q. 1. punct. 7. §. 14. Tanner Tom. 3. D. 1. q. 3. n. 54. & alij. Nituntur maximè auſtoritate conciliorum tum Florentini in decreto unionis, tum Trid. ſeſſione 14. c. 5. ubi dicunt, Baptiſmum eſſe januam ad Eccleſiam. Adducit Bellarm. aliquos etiam Patres. Sed reſpon. duplicem eſſe modum exiſtendi in Eccleſia; unum imperfectum, & qua-

ſi in

si in vestibulo: alterum perfectum, quasi in ipsis penetralibus Ecclesiae, cum plena facultate fruendi Sacramentis, & alijs commodis Ecclesiae; hoc posteriori modo Catechumeni non sunt in Ecclesia, & idcirco olim ante consecrationem Missae à Diacono excedere Templo iussi fuerunt: sed priori modo sunt in Ecclesia. Neq; hoc negant Concilia & Patres de priori solum modo existendi in Ecclesia locuti.

V. Urgent. Qui non ingressus est per januam, nondum est in Ecclesia; sed Catechumeni non sunt ingressi per januam, Baptismum scilicet. Ergo, &c. Respon. Distinguendo Majorem; qui non est ingressus per ullam januam in Ecclesiam, concedo: qui est ingressus per aliquam januam, saltem extimam, non est in Ecclesia, nego. Nam sicut in materialibus templis plures sunt januae; una extima per plateam: altera interior in domum, ita in Ecclesia spirituali plures sunt januae spirituales; una extima scilicet Fidei: alia intima, scilicet Baptismi. Catechumeni ingressi sunt in Ecclesiam non quidem per istam intimam: at bene per illam extimam, quod sufficit ad salutem in casu necessitatis.

VI. Instat P. Tanner. Sicut Civis, inquit, absolute non est, qui in Album civium nondum est relatus; utcumq; interim iuribus ac privilegijs civium fruatur, ita etiam Catechumenus non est in Ecclesia, licet aliquem accessum ad eam habeat. Respon. negando paritatem; quia primariam civis rationem non participat, qui albo civium non est inscriptus, sicuti tamen Catechumenus habet jam fidem, à qua Ecclesia fidelium quam maxime constituitur.

VII. Confirmatur jam meliori instantia doctrina nostra per Arcam Noë, quae fuit figura Ecclesiae: Nam sicuti extra istam arcam nemo potuit tueri vitam corporalem, ut ait Hieronymus relatus in jure Canon. can. 26. caus. 24. q. 1. ita nemo potest salvari in vita spirituali animae extra Ecclesiam, ut docet Concil. Lateranense sub Innoc. III. Cum ergo Catechumeni absolute salvari possint, intra Ecclesiam sint, necesse est. Bellarm. concedit Catechumenos esse in Ecclesia voto seu desiderio, non autem re ipsa & actu. Sed nunquid Arca re ipsa erat necessaria ad salutem corporis? Cum igitur in hoc proprie figuraret Ecclesiam, omnis, qui in anima salvatur, re ipsa & actu in illa existit, esto non omniperfectiori modo.

VIII. *Doctrina Tertia.* Solus Baptismus absque vera interna fide non sufficit ad constituendum membrum Ecclesiae. Ita Suarez, in 3. P. Tom. 4. D. 52. Sect. 2. Tanner. q. cit. à n. 52. & plerique alij Catholici D.D. Probatur. Tum quia vinculum, quo membra inter se colligantur, debet esse internum, & spirituale, ut ait S. Thom. in Epistolam ad Rom. c. 12. Sed absque interna fide non est aliquid spirituale internum. Ergo non est vinculum, quo membra inter se colligantur. Tum quia si haeretici absque vera fide interna, & per hujus simulationem hypocritae essent vera Ecclesiae membra, tunc Ecclesia non esset una. Consequens est contra fidem, quam profitetur symbolum Nicenum. Ergo & antecedens. Probatur Maj. quia Unitas Ecclesiae defumitur ab unitate Fidei, ut inferius constabit. Atqui haec Fides non esset una, sed varia inter Baptizatos; una scilicet Catholicorum, alia Lutheranorum, alia Calvinistarum, &c.

Tum quia si solus Baptismus ejusq; character faceret membrum Ecclesiae, multi damnati in inferno essent membra Ecclesiae, cum character Baptismatis in illis maneat, ut dicemus in Controv. de Baptismo. Absurdum autem est, damnatos aliquos adhuc esse membra Ecclesiae, cum nec in Triumphante, nec Purgante, nec Militante Ecclesiae locum habeant.

IX. Confirmatur exemplo materialium aedificiorum, in quibus nihil esse dicitur, quod non nititur illorum fundamentis. Unde sic ratiocinari possumus. Qui non insistit fundamento Ecclesiae, non est in Ecclesia. Sed qui veram internam fidem vel omnino non habent, ut haeretici Baptizati, vel hanc solum simulant, & non sincere credunt, ut hypocritae, non insistent fundamento Ecclesiae. Ergo non sunt in Ecclesia. Major constat ex allata instantia. Min. probatur; quia fundamentum Ecclesiae est doctrina Apostolorum juxta illud D. Pauli ad Ephes. 2. v. 20. *Jam non estis hospites & advena, sed estis cives sanctorum & domestici Dei superaedificati super fundamentum Apostolorum ipso summo angulari lapide Christo Jesu, in quo omnis aedificatio constructa crescit in templum sanctum in Domino, in quo & vos coaedificamini in habitaculum spiritus & in spiritu.* Sed haeresis & falsa fidei simulatio absque vera interna Fidei virtute non aedificantur in Spiritu super fundamentum Apostolorum & Prophetarum. Ergo, &c.

X. Huic Doctrinae nostrae opponit se Cosmas Magallianus Lusitanus in Comment. Epist. 2. ad Timoth. c. 2. n. 20. Et in Epist. ad Titum c. 3. v. 5. ratus, solum characterem baptismalem absque fide sufficere ad constituendum membrum Ecclesiae, ac proinde etiam apertos haereticos legitime tamen baptizatos esse in vera Ecclesia constituendos, cui favet Cornelius à Lapide in Epistolam. 1. ad Corinth. cap. 1. v. 12. Nititur his argumentis. I. Quicumq; subjecti sunt jurisdictioni Ecclesiasticae illi sunt in Ecclesia. Sed omnes baptizati & infideles subjecti sunt jurisdictioni Ecclesiasticae. Ergo sunt in Ecclesia. 2. Zizania sunt in agro Ecclesiae. Matth. 13. & vasa fictilia sunt in domo Ecclesiae. 2. ad Timoth. 2. v. 20. Sed infideles baptizati sunt Zizania, & vasa fictilia. Ergo Infideles baptizati sunt in Ecclesia. 3. Qui sunt fratres, sunt filij ejusdem Matris Ecclesiae. Sed Infideles baptizati sunt fratres nostri, ut eos appellat S. August. L. contra donatum post collationem c. 35. Ergo sunt filij ejusdem Matris Ecclesiae.

XI. Sed haec opinio est contra communem Patrum Tertull. Cypriani, Ambrosij, Augustini, &c. quorum testimonia & loca affert Valentia Tom. 3. D. 1. Q. 1. S. 14. Et rursus in Opere controver. fol. 27. Respon. igitur ad 1. negando Majorem, quia Ecclesia non solum habet jurisdictionem in eos, qui actu sunt in Ecclesia, sed etiam, qui deberent esse in Ecclesia vi primae promissionis, quae saltem virtualiter fit in baptismo; etenim qui baptizatur, hoc ipso fatetur, se Christo velle parere, & consequenter ejus vices agent Ecclesiae; perinde ut belli dux habet potestatem non solum in eos, qui actu sunt in castris, sed etiam in eos, qui deberent adesse, quia nomen suum militiae dederunt. Ad 2. negando Min. si enim per zizania & vasa testacea cum August. velimus intelligere haereticos, tum cum eodem S. Patre per agrum vel domum non deberemus intelligere Ecclesiam, sed mundum

mundum. Verum quia Christus non totum mundum, sed regnum Cœlorum tali Domui vel Agro comparavit, probabilius per hoc intelligitur Ecclesia; & si illud tenere velimus, tunc per Zizania & vasa testacea non hæretici, sed solum mali Catholici intelligi debent. Ad 3. Negando Maj. quia omnes homines sunt fratres inter se respectu unius Patris & Creatoris, & tamen Paulus negat, sibi iudicium competere in eos, qui foris sunt, scilicet Gentiles, qui nec sunt in Ecclesia, nec vi baptisimi & suæ promissionis esse deberent.

XII. Eidem nostræ doctrinæ fortius se opponit Card. Bellarm. Lib. 3. de Ecclesia cap. 2. & 10. Ubi vehementer contendit, hæreticos occultos, qui nec fidem internam, nec ullam Christianam virtutem habent, & tamen exterius fidem Catholicam profitentur, & communione Sacramentorum veris Fidelibus permiscetur, veras esse partes, adeoque etiam membra Ecclesiæ, licet arida & mortua. Movetur 1. Auctoritate Patrum, qui copiose adducti occultos hæreticos in Ecclesia Dei esse affirmant. 2. Si fides interna requireretur ad constituendum membrum Ecclesiæ, tum Ecclesia esset invisibilis, consequens dici non potest. Ergo nec Antecedens. Maj. patet, quia fides latet in animo, nec oculis cerni potest. Min. infra constabit. 3. Quicumque egrediuntur ex Ecclesia, prius fuerunt in Ecclesia. Sed hæretici patefaciendo suam hæresin prius occultatam egrediuntur ex Ecclesia. Ergo prius fuerunt in Ecclesia. Major per se patet. Min. probatur ex Epist. 1. Joan. c. 2. v. 19. ubi sic ait: *ex nobis prodierunt* (scilicet hæretici, quos vocat Antichristos) *sed non erant ex nobis; Nam si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum; sed ut manifesti sint, quia non sunt omnes ex nobis.* 4. Si occulti hæretici non essent membra Ecclesiæ, tunc si aliquis Episcopus esset clam hæreticus, non haberet ullam jurisdictionem Episcopalem. Consequens dici non potest. Ergo nec Antecedens. Probat Majoris sequela. Habens jurisdictionem Episcopalem est caput Ecclesiæ. Sed qui non est membrum Ecclesiæ, non potest esse illius Caput. Ergo qui non est membrum Ecclesiæ, non habet jurisdictionem Episcopalem. Probat jam Min. ex absurdo; etenim cum sciri non possit, utrum Episcopus verè interius credat, semper dubia foret ejus Jurisdictio, & consequenter omnes actus Episcopales essent suspensi & dubij, cum magna perturbatione Ecclesiæ. 5. Si ad constituendum membrum Ecclesiæ requireretur fides interna, tunc Christus non esset Caput Ecclesiæ. Consequens est contra Fidem, ut omnes docent Theologi ex eo, quod hæc cum clarâ Dei visione non consistat, quam habebat Christus à primo Conceptionis tuæ instanti. Min. probatur ex illo Apostoli ad Ephes. 4. v. 15. ubi Christum vocat *Caput totius corporis Ecclesie.* 6. Denique omnes Apostoli fuerunt in Ecclesia; quia inter præcipua Ecclesiæ membra fuerunt 1. ad Corinth. 12. v. 28. Sed quidam ex illis fuit infidelis, Judas scilicet, qui non credidit in Christum Joan. 6. v. 67. *Sunt quidam è vobis, qui non credunt; sciebat enim ab initio Jesus, qui essent non credentes, & quis cum traditurus esset.*

XIII. Hæc quidem faciunt opinionem Card. Bellarmini probabilem, sed modus loquendi melior, magisque receptus est, occultos hæreticos, absolute loquendo, non esse in Ecclesia tanquam hujus membra, ut bene Tanner n. 52. cit. ubi pro nobis etiam allegat alios Auctores. Nam fides est

fundamentum ædificij spiritualis Ecclesiæ, 1. ad Corinth. 3. v. 11. & in Catechismo Rom. verè Christi Ecclesia vocatur *Fidelium Cætus.* Atque ibidem ex D. August. in Psalm. 149. *populus fidelis per univèrsam orbem dispersus.*

XIV. Itaque Respon. ad 1. Patres solum vel le, occultos hæreticos esse in Ecclesia apparenter, non realiter, sicut eburneus dens est in gingiva. Unde pulchrè D. August. eisdem dicit, *esse tantum dealbato Christiano nomine.* Lib. 1. Contra Epist. Parmeniani cap. 7.

Ad 2. cum Tannero q. cit. 87. Fidem esse quidem per se invisibilem, attamen per signa externa fieri visibilem, ut saltem in genere sciatur, in hoc cætu hominum esse quosdam verè Fideles, quantumvis in particulari non certò constet, an hic vel ille verè credat; illa autem scientia generalis fit certa ex Notis infra tradendis, miraculis, vitæ Sanctitate &c.

Ad 3. distinguendo Majorem. Quicumque egrediuntur ex Ecclesia, fuerunt in ea saltem corporaliter, & apparentur, Concedo: verè & simpliciter Nego. Non quod hæretici nunquam fuerint de Ecclesia, ut volunt Beza & alij Sectarij, sed quod ab initio quidem rectè crediderint, sed postmodum apostatârunt, atque ex Ecclesia Christi emerferint hæretici, tanquam vomitus è stomacho. Negans autem Joannes Apostatas esse ex suis, de solis prædestinatis loquitur.

Ad 4. negando Majorem. Nam sicuti excommunicati, ita isti retinent jurisdictionem Ecclesiasticam, quamdiu manent occulti juxta declarationem Concilij Constantiensis, ut videre est apud Sanchez. Lib. 3. de Matrimonio D. 21. Ad probationem dicimus cum Tanner. n. 59. licet in Naturalibus impossibile sit, ut aliquid sit caput, & non membrum, tamen in moralibus & metaphoricè id absurdum non esse; quia similitudo capitis non in omnibus partibus procedit, sed tantum in præstantia, & dignitate. Unde & Leo dicitur Caput bestiarum, etiam si non dicatur earum membrum.

Ad 5. S. Thomam apertè docere 3. P. q. 8. a. 5. Christum esse Caput Ecclesiæ, non Membrum; quippe influxum omnibus membris præstat, non verò ab ullo more membrorum recipit; imò si Christus fuisset Membrum, ex mente Bellarmini characterem baptisimi & externam fidei professionem habuisset, quod tamen ipsemet non dicit.

Ad 6. deniq; negando Maj. Nam Judas tempore infidelitatis non fuit in Ecclesia; quando autem Paulus adeo extollit Apostolos, ut præcipua Ecclesiæ membra, loquitur solum de ijs, qui constantè usq; ad finem perseverarunt, id quod non præstitit Judas, deserendo Christum, quando in ultima cœna ad illum tradendum discessit nunquam rediturus.

XV. *Doctrina quarta.* Schismatici purè accepti sunt in Ecclesia. Ita Castro Lib. 2. de Hæret. punitione c. 24. Dixi purè schismatici; qui scilicet præcisè non volunt obedire Romano Pontifici; siquidem ipsi non sufficienter constat, hunc vel illum esse legitime electum Papam; quantumvis alias credant, dari summum Pontificatum, sicuti olim sæpe fiebat, Electoribus inter se discrepantibus, & alijs alium Papam eligentibus; sic tempore Concilij Constantiensis ante annos circiter ducentos tres simul fuerunt electi Pontifices: Joann. XXIII. Benedictus XIII. & Gregorius XII. unde magna pertur-

perturbatio Ecclesiae nara est, alijs alij adhaerentibus. Quapropter Concilium publicae pacis causa omnes tres deposuit, & eorum loco Martinum V. elegit. Quod si schismatici ideo recusent Romano Pontifici obedire, quod non credant, in Ecclesia dari summum Pontificem, tunc sunt haeretici, & juxta dicta hoc ipso jam ab Ecclesia exclusi.

XVI. De prioribus igitur solum procedit doctrina nostra; cujus ratio est. Quia schismatici puri ex communi sententia haeretici non sunt. Nam ad haeresin formalem duo requiruntur. Primum. Ut objectum fide divinae credibile sufficienter applicetur, ita ut cognoscatur obligatio credendi. Alterum, ut possit in foro externo probari dissensus & sufficiens applicatio; utrumque horum apud schismaticos plerumque deest; quia licet objectum sit fide divinae credibile, speculative loquendo, utpote re ipsa substans divinae revelationi, practice tamen non est cuilibet intellectui proxime credibile. Interim non negaverim, schismaticos pertinaces de haeresi suspectos esse posse. Hinc confirmatur nostra doctrina. Sicut se habet civis inobediens erga suum Magistratum, sic se habet fidelis schismaticus erga Pontificem. Sed civis non ideo amittit jus civitatis. Ergo nec talis schismaticus amittit jus Ecclesiae.

XVII. Huic doctrinae iterum adversatur Card. Bellarminus Lib. 3. cit. c. 5. hinc argumentis. 1. Luc. 5. v. 7. *scindebatur autem rete*. Ubi per scissionem retis & egressionem piscium ex reti intelliguntur schismata Ecclesiae; & egressio haeticorum & schismaticorum de Ecclesia, ut exponit August. Tract. 122. in Joanni. Præterea S. Scriptura vocat Ecclesiam *unum Ovile* Joan. 10. v. 16. *unum corpus*, ad Rom. 12. v. 5. *unam Sponsam; unam Amicam; unam Columbam*; Cant. 6. v. 8. Schisma autem scindit, quod erat unum, in partes. 2. Patres ponunt schismaticos extra Ecclesiam, sicuti etiam Catechismus Romanus in expositione Symboli. 3. Quia omne Membrum Ecclesiae debet esse unum Capiti. Sed tales schismatici adherentes tali falso Pontifici, seu Antipapae non sunt uniti capiti. Ergo non sunt Membra Christi.

XVIII. Respond. ad 1. S. Scripturam loqui de schismaticis haeresi infectis, qui verè facta scissura egressi sunt ex Ecclesia, seq; ab ea separarunt, id quod non faciunt Schismatici purè obedientiam negantes tali Pontifici, cujus legitimam electionem non sufficienter cognovissent, ut ut alias in Ecclesia summum Pontificem agnoscant. Ad 2. Patres quoque loqui de schismaticis jam in haeresin collapsis, quod ex eo colligitur, dum dicunt, illos esse *extra veritatem*, quomodo ab hac abstrant haeretici. Catechismi Romani non esse auctoritatem infallibilem, nec plus illum valere quam privatam quorundam DD. opinionem; cum non ex Pontificia auctoritate, sed privata quorundam TT. opera confectus sit, ut ait Vasq. 3. P. Tom. 3. D. 198. n. 102. & saepius refutatur à TT. Ad 3. tales schismaticos manere unitos capiti per unitatem fidei, licet non per debitam subjectionem; unde absolute non se separant, sicut haeretici, sed sufficienter ita uniti manent, ut inter Fideles rectè numerentur: nec bene transfugis & ejectionis à Reipubl. ut vult Tanner. n. 52. cit. sed inobedientibus solum & immorigeris civibus comparantur.

XIX. *Doctrina quinta*. Excommunicati Fideles, non obstante eorum excommunicatione, propter fidem manent in Ecclesia. Probatur Tum

Auctoritate S. August. L. contra Donatistas post Collation. c. 20. ubi dicit: *neq; enim à populo Dei separamus, quos vel degradando, vel excommunicando ad humiliorem patientiam locum redigimus*. Tum quia excommunicatio est quaedam Medicina Spiritualis, quae utriusque non nisi in utilitatem domesticorum Fidei adhibetur. Quid autem Ecclesiae cum ijs, qui foris sunt, ut ab infirmitatibus suis sanentur, 1. ad Corinth. 5. v. 12. Tum quia eodem argumento, quo supra pro doctrina secunda, sic arguimus. Quicumque est in tali statu, in quo potest per fidem suam salvari, ille est in Ecclesia, extra quam non est salus. Sed Fidelis excommunicatus est in tali statu, in quo potest salvari, v. g. si moritur contritus, & non habet copiam Sacerdotis, qui illum absolvat ab excommunicatione. Ergo non obstante excommunicatione manet in Ecclesia.

XX. Rursus Bellarm. à nobis dissentit L. 3. cit. c. 6. allegans pro se Catechism. Rom. Thomam Waldensem. Turrecrematam, & alios. Movetur t. ex script. Matth. 18. v. 17. *si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus*. Ubi Christus de excommunicatione loquitur juxta communem interpretationem. 2. Auctoritate Patrum. Eusebius L. 5. Historiae c. 24. narrans, quemadmodum Victor Papa excommunicaverat omnes Asianos: *litteras, inquit, mittit, quibus omnes simul absq; discretionem, ab Ecclesiastico sedere segregaret*. Et infra: *Trenaus, ait, Victorem arguit, quod non rectè fecerit abscondendo à corporis unitate tot ac tantas Ecclesias Dei*. 3. Ex ratione. Quia membrum à cæteris resectum non est amplius membrum corporis. Sed excommunicati sunt à cæteris membris resecti. Ergo non sunt amplius membra Ecclesiae: Major patet ex Physicis membris animalium; & quando adhuc vocantur illorum membra, ampliè intelligitur, quod est, vel fuit &c. Min. constat ex effectibus excommunicationis, quae interdictur omnis communicatio & conjunctio cum Fidelibus.

XXI. Sed hæc, licet probabiliter reddant oppositam sententiam; non tamen evertunt nostram doctrinam; cui planè favet Concilium Constantiense, quod occultis excommunicatis etiam familiaritatem, & commercium cum alijs Fidelibus sponte se offerentibus indulto permisit, ut docent Theologi Morales & Canonistæ; qui etiam aliquos Casus excipiunt, ubi licitum sit excommunicatis ultro se ingerere commercio Fidelium; adeoque non penitus interdicta est omnibus communicatio cum fidelibus. Unde

XXII. Respond. ad 1. Matth. 18. Dominum non velle, ut excommunicatus prorsus sit sicuti Ethnicus; alioqui etiam salvari extra Ecclesiam non posset, sed solum quoad exterram communicationem cum Fidelibus; quod ipsum etiam dicimus ad 2. & 3. probationem ex P. P. & Ratione. Talis igitur adhuc ex communi unitus manet Ecclesiae Membris per consensum fidei, etsi eorum commercio sit privatus, perinde fere, ut civis incarceratus & aliorum concivium familiaritate privatus nihilominus manet in Civitate, intra quam est carcer.

XXIII. *Doctrina sexta*. In Ecclesia Christi tanquam membra hujus sunt non solum justi & predestinati, sed etiam Peccatores & Reprobri Ita sentiunt omnes Catholici ex Concilio Constantiensi. Sess. 15. c. Firmiter. de sum. Trinit. & Fide Cath. & Trid. sess. 6. can. 28. ubi damnantur, *qui dixerint, eum, qui fidem sine charitate habet: non esse Christia-*

Christianum. Probat^r 1. ex script. in qua Ecclesia comparatur Aræ triticum simul & paleas continenti Matth. 3. fagenæ omne genus piscium congreganti Matth. 13. Convivio Nuptiali, in quo etiam repertus fuit carens veste nuptiali Matth. 22. Item decem virginibus partim prudentibus, partim fatuis Matth. 25. Magnæ Domui, in qua omnis generis vasa 2. ad Timoth. 2. Arce Nôe, in qua munda pariter & immunda animalia, & extra quam nulli salus 1. Petri 3. & apud August. L. 3. de Baptif. c. ult. Probat^r 2. Ratione. Tum quia Ecclesia est quædam Congregatio visibilis. Ergo cum prædestinatio & interna sanctitas sint planè occultæ, non soli prædestinati & iusti in Ecclesia esse, eamquæ velut membra constituere possunt. Tum quia Baptizati Fideles, quantumvis peccatores, hoc ipso quod fidem continent, nec à Capite, nec à Corpore Ecclesiæ separati sunt, sicuti etiam nonnullæ partes animalis, ut sanguis cæterique humores sunt veræ partes corporis humani, etiamsi non vivant, multoque magis ossa, etiamsi vitâ sensitivâ non vivant, sed solum vegetativâ.

PARS POSTERIOR.

ERRORES HÆRETICORUM.

XXIV. **E**rror primus est. Ecclesiam esse Congregationem prædestinatorum, vel hominum perfectorum: vel eorum, qui nunquam sunt lapsi circa confessionem Fidei. Ita quoad primum Wicleff. & Huss. apud Waldensem Tom. 1. L. 2. c. 8. & 9. quoad alterum Pelagiani apud D. Aug. in hæresi 88. quoad ultimum Novatiani, ut testatur Cyprianus L. 4. Epist. 2. & Donatistæ apud August. L. de hæresibus, c. 69. Fundamentum horum omnium est inepta persuasio, quasi fidem veram habeant vel soli prædestinati, vel soli iusti, vel quasi homo eò iustitiæ pervenire in hac vita possit, ut absque omni peccato vivat.

XXV. Hunc errorem in Doctrina 6. jam rejectum sic ulterius refutam^s. Ecclesia Militans est verè & propriè Christi Domini Regnum, ut constat ex Actorum 1. v. 3. & alijs locis novi testamenti. Atqui Regnum sæculare habet subditos Nobiles, plebeos, Rusticos, Divites, Pauperes, Bonos, Malos &c. Ergo & in Spirituali Regno Christi sunt spiritualiter Nobiles & ignobiles, Divites & pauperes &c. hoc est, tam peccatores quam sancti &c.

Non obstat, quod Apost. ad Ephes. 4. v. 16. solam Charitatem pro anima hujus corporis assignet. Nam vitæ spiritualis & supernaturalis triplex gradus datur. 1. est Charitatis & Gratiæ, quo meliores quique diriguntur. 2. est timor gehennæ, quo plures à vitijs avocantur. 3. est Fidei & Confidentiae, quo non pauci in Deum credunt, ac confidunt; nec tamen à vita mala & perversis moribus absterrentur, licet iste quoque vitæ gradus non nisi à Spiritu S. provenire possit, utut infimus sit. Apostolus igitur ad Ephes. 4. primos solum sive qui charitate aguntur, dicit esse Corpus. (id est Ecclesiam) Christi; intellige nobilissimam & perfectissimam partem per modum finis intentam, ut bene in eum locum Apostoli Cornelius à La-

pide; ideo quippe vocantur omnes ad Ecclesiam & Fidem, ut in ea ex carnalibus & animalibus spirituales evadant.

XXVI. *Error Secundus.* Ecclesia est totus Vocatorum cœtus, sub diversa tamen consideratione; nempe Vocationis & externæ societatis, quæ in fidei professione & sacramentorum usu consistit: & internæ societatis, quæ in regeneratione & renovatione Spiritûs consistit. Vel sub respectu quoad modum existendi externum: & quoad modum existendi internum. Ita Lutherani apud Gerhardum L. 2. P. 1. à fol. 804. Ubi priorem modum diversæ considerationis assert. Et Calvinistæ apud Amesium Tom. 2. à fol. 46. ubi posteriori considerationis respectum usurpat. Utrique incidunt in errores Wicleff, Pelagianorum, & Novationorum recens rejectos; Lutherani quidem, quia docent, 1. nulla esse peccata venialia ex sua natura, 2. Ecclesiam invisibilem esse Cœtum eorum, qui verè credunt & obediunt Deo, 3. omnia opera horum esse mortalia, licet præsentè fidei pro talibus non imputentur, & sic omnes sint iustissimi. Calvinistæ verò, quia volunt internam Ecclesiam constare solis prædestinatis, & fidem semel habitam amitti nunquam posse. Porro tam hi, quam illi volunt, in Ecclesia externa existere bonos & malos etiam hæreticos (saltem ut partes secundum Gerhardum) in interna solos credentes justos, & quidem prædestinatos secundum Amesium; Unde Calvinus L. 4. Instit. c. 1. §. 3. ait, *veram Ecclesiam à solo Deo cognosci posse, ejusq. fundamentum esse divinam electionem.*

XXVII. De hac interna ac invisibili Ecclesia universim Sectarij loqui arbitrantur S. Scripturam, quando Ecclesiam appellat pulchram, sanctam, immaculatam. Cant. 4. v. 7. *tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* ad Ephes. 5. v. 25. *Christus dilexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret lavacro aquæ in verbo vitæ, & exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam aut rugam aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta & immaculata.* Apoc. 21. v. 21. *vidi Civitatem sanctam Jerusalem novam descendentem de caelo.* Isai. 35. v. 8. *quia sancta vocabitur, non pertransibit per eam pollutus.* Quæ encomia planè non conveniunt Ecclesiæ ex malis & bonis permixtæ.

Idem conantur per consequentias ex alijs Sac. Scripturæ locis deducere Matth. 16. v. 18. *super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam;* unde sic ratiocinantur. Qui ædificatus est super arenam, non est in Ecclesia. Sed impij super arenam ædificati sunt, Ergo non sunt in Ecclesia. Mai. constat ex cit. verbis Christi asserentis, se totam Ecclesiam ædificaturum super petram. Min. probatur ex Matth. 7. v. 26. *qui audit verba hæc, & non fecit ea, similis erit viro stulto, qui ædificavit domum suam super arenam.* Ad Hebr. 3. v. 6. ait Apostolus: *Christus verò tanquam Filius in domo suâ: que domus sumus nos, si fiduciam & gloriam spei usq. ad finem firmam retineamus;* unde sic discuntur. Qui non perseverant usq. ad finem, non sunt partes domus, quæ est Ecclesia, sed qui non sunt prædestinati usq. ad finem, non perseverant. Ergo non sunt partes Ecclesiæ. Mai. patet ex cit. Apostoli verbis, ubi neminem admittit in domum Dei, nisi sub conditione finalis perseverantiæ, Min. probatur ex Matth. 24. v. 13. *qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit.* Sed nemo salvus erit, nisi prædestinatus. Ergo nemo perseverat usque in finem, nisi prædestinatus.

Idem

Idem Apost. ad Róm. 8. v. 30. *quos vocavit, hos & justificavit, quos vero justificavit, illos & glorificavit.* Unde sic inferunt. Quicumq; sunt in Ecclesia, sunt à Deo vocati, sed nullus reprobus aut impius est à Deo vocatus. Ergo nullus talis est in Ecclesia. Mai. pater ex ipso nomine Ecclesiae, quæ significat vocatos à Deo. Min. liquet ex cit. verbis Apost. cum ait, omnes vocatos à Deo justificari, & glorificari, quod solis prædestinatis convenit. Joan. 8. v. 24. *vos ex parte Diaboli estis, & Joan. 3. v. 8. qui facit peccatum, ex Diabolo est.* Ibidem v. 9. & 10. *omnis, qui natus est ex Deo, peccatum non facit, & non potest peccare. In hoc manifesti sunt Filij Dei, & filij Diaboli, omnis qui non est iustus, non est ex Deo.* Unde sic concludunt. Membra Diaboli non sunt membra Christi. Sed omnes peccatores sunt membra Diaboli. Ergo nulli peccatores sunt membra Christi, & consequenter nec Ecclesiae, quæ est corpus Christi. Min. constat ex locis cit. Apostoli. Major constat ex illo Pauli, 2. ad Corinth. 6. v. 15. *quæ conventio Christi ad Belial?*

XXVIII. Confirmant 1. ex ipso nomine Militantis Ecclesiae. Qui non pugnant contra hostes Dei, non sunt in Ecclesia Militante. Sed peccatores non pugnant contra hostes Dei, sed potius contra ipsum Deum. Ergo non sunt in Ecclesia Militante. Confirmant 2. ex quibusdam dictis Patrum, qui omnes peccatores ab Ecclesia excludere videntur. Ex quibus Hierony. in Comment. ad Ephef. 5. in illud v. 24. Ecclesia subiecta est Christo: *Ecclesia, inquit Christi gloriosa est, non habet maculam, neq; rugam, neq; aliud huiusmodi.* Qui ergo peccator est, aut aliqua forde maculatus, de Ecclesia Christi non potest appellari, nec Christo subiectus dici. Confirmant 3. Ex ratione. Id quod Ecclesiae membris intrinsecè largitur vitam spiritualem, quâ in Christo vivunt, & Christus in ipsis, per illud etiam formaliter ea membra constituuntur in esse membrorum. Atqui fides illa specialis, quâ Christi meritum apprehenditur (quamq; individuò nexu comitatur sanctitas interna) largitur Ecclesiae membris intrinsecè vitam spiritualem, quâ in Christo vivunt, & Christus in ipsis. Ergo per eandem Ecclesiae membra constituuntur formaliter in esse membrorum. Confirmant 4. ex ipsis Pontificijs, quos, inquit Musæus th. 25. ut hinc nostræ sententiæ calculum adijcerent suum, veritatis vis coegit. Confirmant denique 5. ex rejectione similitudinum pro assertione nostra supra allatarum, quas plerasque ferè explicandas ajunt de toto mundo: illam verò de convivio nuptiali apud Matth. de Ecclesia Triumphante.

XXIX. Hunc errorem à Wicleffo, ut jam dixi, olim sparsum, & à Concilio Constantiensi damatum copiosè Card. Bellarm. Lib. 3. cap. 7. 8. & 9. refutat. Nos præter allata doctrinâ 6. eundem rejicimus etiam ex Paulo 1. Corinth. 5. ubi Apost. v. 1. ait. *omnino auditur inter vos fornicatio, & talis fornicatio, qualis nec inter Gentes, ita ut uxorem patris sui aliquis habeat &c.* & tamen ille erat adhuc in Ecclesia; cum v. 2. Apostolus addat: *ut tollatur de medio vestrum, qui hoc opus fecit.* Nobile etiam testimoniū contra istum errorem affert D. Cypria. Epist. 3. ad Maximum, ubi scribit: *impediri non debet aut fides aut charitas vestra, ut quoniam zizanij in Ecclesia esse cernimus, ipsi de Ecclesia recedamus; ubi aperte loquitur de non-prædestinatis (quibus tanquam zizanij selecti tanquam triticij opponuntur) hos*

est, de imperfectis & peccatoribus. Accedit, quod Lutherani & Calvinistæ (universim, non particulatim loquendo) vi doctrinæ ac fidei suæ excusato omni Ecclesiae Catholicae vinculo ac freno carni & sanguini vehementer sint immergi, terrena sapiant, & in omni vitæ licentia vivant. Quis ergo sapiens sibi persuadeat, illorum cœtum seu Ecclesiam constare solis Sanctis aut Electis, qui charitate & Spiritu DEI agantur? Certè nihil penitus apud illos apparet, ex quo aliquis talem Sanctitatis & electionis Ecclesiam possit prudenter conijcere, atque adeo velit illam audire, ab illa doceri, illi obedire &c.

XXX. Ex prædicto errore rectè advertunt Bellarm. loc. cit. cap. 2. & alij inferri, duas esse Ecclesias; unam veram, quæ est Sanctorum Fidelium congregatio: alteram externam, quæ nomine tantum est Ecclesia, & in qua mali ac boni reperiuntur; unde ajunt Novatores, *malos esse in Ecclesia: non de Ecclesia.* Amesius fol. 46. ægerrimè hoc ferens exclamat: *calumnia est manifestata, quod impingatur Lutheranis & Calvinistis duarum Ecclesiarum militantium fictio.* Verum rem ita se habere, manifestè ostenditur. Nam Ecclesia propriè dicta: & Ecclesia (ut Adversarij loquuntur) Synecdochicè dicta vel constituunt unam Ecclesiam propriè dictam; & hæc est mens Catholicorum admittentium unam Ecclesiam propriè dictam constantem justis & peccatoribus: vel constituunt unam Ecclesiam impropiè dictam, & hoc dici non potest; quia sic non daretur Vna Sancta Catholica propriè dicta Ecclesia in Sacra Scriptura & Symbolo expressa. Si ergo duas Ecclesias constituunt. In quo? Aut constituunt duas, quorum utraque sit propriè dicta: vel una propriè, altera impropiè sit dicta? quid quid ex his admittitur, duæ admittuntur Ecclesiae; siquidem nullam formam aut quasi formam, quæ Ecclesiam constituat, assignare possunt singulis membris comunem, uti nos Catholici facimus. Et ubi calumnia contra Lutheranos & Calvinistas? Profectò omnibus retro annis iste fuit communis omnium sensus, eos omnes, qui veram fidem in Christum habent, vera esse membra Ecclesiae Christianæ, ac Fideles haberi. Aut producant Sectarij vel unicum, qui ab annis 1500. cum ipsis senserit, & Ecclesiam sub tali consideratione & respectu dividerit.

XXXI. Similiter Joannes Musæus in tract. de Eccles. th. 14. calumniæ postulat P. Franc. Suarezium, quod Scripserit, Lutheranos idem ferè sentire, quod Cathari, Pelagiani, & Donatistæ, qui juxta D. Augustinum docuerunt, solos justos esse de Ecclesia. Nam, inquit Jansenius Prædicans, *In membris Ecclesiam constituentibus non exigimus immunitatem ab omnibus motibus concupiscentiæ indeliberatis, sed tantum ne peccatis contra conscientiam patris sint contaminati.* Verum etiam Cathari, Pelagiani, & Donatistæ non censuerunt peccata esse illos indeliberatos concupiscentiæ motus, sed solum ea, quæ advertenter & liberè contra legem DEI æternam admittuntur. Ergo quoad rem ipsam & articulum de membris Ecclesiae prorsus idem sentiunt hodie Lutherani, quod olim Cathari, Pelagiani, & Donatistæ; siquidem non minus illi, quam isti è numero membrorum Ecclesiae arcent non-Sanctos; quantumvis in cæteris diversimodè errent. Ubi ergo calumnia, cujus à Musæo alijque Sectarijs jure postulat Suarezium? Si

etiam Lutherani adeo longè absint à Catharis & Pelagianis, cur Musæus non saltem umbram disparitatis ostendit? scilicet non est aliud discrimen, nisi quod Cathari in sua Sanctorum Ecclesia non tolerassent excuculatum Monialis stupratorem, qualem tamen illi in pretio habent, ac venerantur.

XXXII. Respondetur nunc ad Argumenta Adversariorum, quæ supra §. XXVI. & seqq. doctrinæ nostræ opposuerunt. Ad 1. ex quibusdam Sac. Scripturæ locis depromptum, quibus pulchritudo Ecclesiæ, id est, Sponsæ prædicatur. Duos primos locos, id est, Canticorum, & Epist. ad Ephes. absolute de Ecclesia Triumphante intelligit D. August. Lib. 2. Retraçtat. cap. 18. De Militante etiam verum est, si Doctrinam, Leges, & Sacramenta, item nobiliora ejus membra Spectemus; sic Parisios, Venetias, Antuerpiam, Hispali, Londinum, Amsterlodamum divites urbes vocamus, non quod omnes, sed quod plurimi in eis divites sint. In eundem modum Ecclesia Apocal. 21. vocatur *Sancta*. à quibusdam Sanctis semper in ea degentibus: dicitur ibidem Ecclesia Militans *de Cælo descendere*, quia cœlesti gratiâ convocante exorta est. Isaias loquitur de femita fidei, penitentiae, charitatis, & universim mandatorum DEI. quæ arcta quidem est, & carni molesta, sed recta, & Spiritui jucunda; Sancta autem dicitur, quia ducit ad veram Sanctitatem, ad Sanctum Sanctorum, ad Cœlum, ad DEUM. Videatur Tirinus in cit. Sac. Script. locos.

XXXIII. Ad 2. ex Fundamento Ecclesiæ desumptum. Distinguitur Major: qui ædificatus est super arenam ratione fidei non habendo solidum hujus fundamentum, non est membrum Ecclesiæ super petram extructæ, conceditur Major: ratione morum, negatur Major. Atqui peccatores Fideles ratione fidei non sunt ædificati super arenam, sed super petram, ac proinde vera sunt membra Ecclesiæ, quantumvis non Sancta & charitate prædita.

XXXIV. Ad 3. ex finali perseverantia acceptum. Negando Mai. quia juxta communem interpretationem hujus loci perseverantia in bono non exigitur ad ingressum & commorationem in domo Ecclesiæ, sed ad gloriationem Cœlestis Beatitude ex ea obtinendam. Cæterum dum D. Paulus finale perseverantiam requirere videtur ad Domum Dei, non loquitur de Domo universalis, sed particularis Ecclesiæ ex Judæis collectæ, quæ planè eversa est, & Dei domus esse desijt; universalis autem Ecclesia everti non potest. Itaque Apostolus more suo aliquid subicit volens dicere: Nos Judæi ad fidem Christi conversi jam sumus domus Dei, deinceps manebimus, si in fide Christi, quam amplexi sumus, perseveremus. Requirit ergo S. Paulus perseverantiam non ad primam constructionem, sed ad stabilitatem Ecclesiæ, quæ nullis ventis tentationum nec persecutionum procellis deiciatur, ut exponit Christus Matth. 7. Videri potest Tirinus, ubi breviter & bene hunc locum Apostoli explanat, & nomine Domus seu Ecclesiæ nos Christianos intelligi affirmat.

XXXV. Ad 4. ex vocatione divina petitem. Distinguitur Maj. vocatione efficaci vel inefficaci conceditur: efficaci tantum, negatur. D. Paulus, dum ait, vocatos justificari, & glorificari &c. tantum locutus fuit de prædestinatis, ut patet ex

verbis antedecentibus, adeoque de vocatione efficaci ad gloriam.

XXXVI. Ad 5. de membris Diaboli. Distinguendo iterum Maj. & concedendo hanc, si membra eodem respectu fumantur: negando, si diverso respectu accipiantur. Nam idem homo veræ fidei est membrum Christi: & ratione improbitatis est membrum diaboli, quod in moralibus non est absurdum, cum ipsummet peccatum ratione entitatis physicæ sit opus Dei, & ratione malitiæ sit opus diaboli.

XXXVII. Respondetur jam ad 1. Confirmationem, negando Minorem. Nam Fideles improbi saltem per fidem pugnant contra diabolum; etsi non in alijs virtutibus; ideoque non immerito Militanti Ecclesiæ inscribuntur.

XXXVIII. Ad 2. Ex Patribus, qui sceleratos ab Ecclesia proscribunt, illos loqui de perfecta modo existendi in Ecclesia per unionem charitatis, quam peccatores non habent; quantumvis imperfecto modo per unionem fidei intus existant. Unde rectè Bellarm. Lib. 3. cap. 9. ad testimonium ex D. Hieron. adductum ait, non posse malos de ea parte Ecclesiæ appellari, quæ solos perfectos continet.

XXXIX. Ad 3. Ex ratione depromptum. In primis Majorem veram esse solum de vita Spirituali perfecta charitatis scilicet & gratiæ, Membrisque Ecclesiæ perfecte vivis; ista enim præter gratiam & charitatem habent etiam fidem, quæ juxta doctrinam nostram primam §. 1. propriè constituunt membra Ecclesiæ: falsam autem de Membris gradum vitæ imperfectiorem participantibus. Sicut enim non omnia membra & partes corporis humani pollent omni gradu vitæ, sed quædam vegetante tantum, ita & in corpore Christi mystico, quod est Ecclesia, non omnia membra charitate aguntur, sed aliqua timore gehennæ à vitijs avocantur, aliqua ne sic quidem à mala vita absterrentur, quantumvis in vera fide membrum Ecclesiæ constituente persistant, ut diximus in fine §. XXV. Deinde Minorem constare duplici gravissimo errore, patebit in Controv. de Justificatione, ubi fusè & solide ostendemus, auctoritati & rationi apertè repugnare, fidem esse fiduciam quandam: & hanc apprehendi justitiam Christi, quæ justificemur; quo vanissimo figmento tum alij Sectarij, tum nominatim Musæus in suis discursibus unice utitur, atque illud identidem ineptè obtrudit.

XL. Demum ex toto hoc discursu sequitur planè, Ecclesiam Sectariorum esse merissimam Chymeram. Nam si membra veræ Ecclesiæ solum sunt homines Sancti; cum Sanctum esse nihil sit aliud, quàm Spiritum Christi habere, & hoc, Deum ex toto corde diligere, ejusque legem implere: istud autem juxta doctrinam Lutheranorum & Calvinistarum impossibile sit, Ecclesiam quoque talibus membris constantem impossibilem, adeoque chymeram esse oportet.

XLI. Ad 4. Ostendunt Novatores vel unicum ex omnibus Catholicis, qui neget, in Ecclesia vera & propriè dicta esse peccatores & reprobos. Equidem novi, Gerhardum Lib. 2. Parr. 1. à fol. 808. aliquos Scholasticos, imò & Cathecismum Romanum adducere; sed incitè aut calumniosè. Nam omnes, qui peccatores ab Ecclesia arcent, vel volunt solum, peccatores non esse membra viva: Vel subinde id, quod parti convenit,

attri-

attribuunt tōti per Synedochē: vel vocant Ecclesiam Sanctam ob ejus leges, Sacramenta &c: vel loquuntur nonnunquam de particulari aliqua anima in charitate perfecta: vel denique ea, quæ dicunt, referunt ad Ecclesiam Christi secundum statum alterius vitæ, ut notat D. Augustinus lib. cont. Donatist. post Collat. c. 7. qui cum interdum solis Sanctis nomen veræ Ecclesiæ tribuere videtur in libris de Baptismo, nihil tamen aliud vult, quam gratias Ecclesiæ concessas tantum in utilitatem Sanctorum prædestinatorum finaliter cedere, quod est verissimum; alibi verò communem doctrinam Catholicorum de bonis & malis in Ecclesia Christi existentibus sæpe sæpius inculcat præcipue contra Donatistas. Cæterum quod inter Pontificios disceptetur, an hæretici, Schismatici, Catechumeni, Excommunicati &c. sint membra veræ Ecclesiæ, id salvâ fit charitate, cum omnes aliquatenus ad Ecclesiam spectent, ut ex ijs, quæ supra diximus, constat, ubi etiam mentem nostram exposuimus.

XLII. Ad 5. Confirmationem ex dilutione similitudinum sumptam. Respond. Prædictas similitudines malè in alium sensum ab hæreticis detorqueri. Contra primam de area afferunt D. August. qui Epistolâ 48. eam explicans pro toto mundo ait, Ecclesiam in frumentis dominicis conservatam esse. Verum S. Pater loquitur ibi non de quovis tempore Ecclesiæ, sed solum persecutionis Arianae, quo tempore paleis, hoc est, infirmioribus Christianis hæreseos vento abreptis solum frumentum, hoc est, solidi Christiani in fide perstiterunt, & in Ecclesia reservati fuerunt. Interim non negat, prius fuisse, aut postea futuras in Ecclesia paleas.

XLIII. Contra secundam de Sagena iterum afferunt S. Augustinum ibidem pro toto mundo eam explicantem his verbis: Ecclesia intra sagenam dominicam cum alijs piscibus nata; ubi distinguit Ecclesiam à malis piscibus, eamque tantum ex bonis piscibus constituit. Verum, ut notat Maldonatus in hunc locum Matthæi. S. Pater non alio frequentius, nec alio fortius argumento refellit Donatistas, solum Bonos in Ecclesia ponentes, quam quod Ecclesia sagenæ missæ in mari, & ex omni genere piscium congreganti comparetur. Quapropter in verbis allatis S. Augustinus non distinguit Ecclesiam ut totum à toto, sed ut partem à parte, quas ambas Ecclesia intra se continet; qui enim diceret: iste homo habet brachium longius, non negaret, istud licet brevius brachium nihilominus esse partem illius hominis. Cæterum S. Doctor suam mentem clarissimè prodit Lib. Quæst. Evangel. supra Matth. q. 11. ubi hæc habet: in illa planè sagena, quâ concluduntur & mali & boni pisces, non absurdè mali Catholici intelliguntur; aliud enim est mare, quod magis istum mundum significat: aliud sagena, quæ unius fidei vel unius Ecclesiæ homines ostendere videtur.

XLIV. Contra tertiam de regali Epulo afferunt D. Hilarium de Ecclesia triumphante id interpretantem in cit. cap. Matth. Verum in regnum Calorum nihil introibit coquinatum Apoc. 21. v. 27. Sicut tamen in hoc epulo accubuit homo fordide vestitus. Ut igitur similitudo sit apposita, Tirinus distinguit illam in duas partes; prima continet apparatus & accubitus ad mensam, quæ spectat ad Ecclesiam Militantem, ex qua nos argumentati sumus; altera, quæ ciborum apposi-

tionem & fruitionem continet, ad Ecclesiam triumphantem pertinet, de qua locutus est Hilarius.

XLV. Contra quartam de decem Virginibus afferunt etiam D. Hilarium eam pro toto mundo explicantem. Verum multò probabilior est aliorum Patrum sententia, qui tum hanc similitudinem, tum alias: de domo, in qua sunt omnis generis vasa. 2. ad Timoth. 2: de arca Noë 1. Petri, 3: de grege non solum oves sed etiam hædos completionem Matth. 25: de Regno subditos nobiles, & ignobiles habente &c. interpretantur de Ecclesia & Fidelibus solum; Nam omnes virgines accensis lampadibus, id est, fide fuerunt instructæ: in arca omnes fidem habuerunt, in gregis separatione & hædorum abiectione nulla fit mentio fidei, sed solum bonorum operum neglectus objicitur. Per domum, in qua sunt vasa aurea & argentea, Sanct. Aug. Lib. 4. de Baptismo c. 12. expressè intelligit Ecclesiam, in qua illustres & constantes in fide vocantur vasa aurea: fragiles verò & infirmi vasa fictilia. Videri potest Tirinus.

XLVI. Sed cur Deus voluit Ecclesiam suam committere ex bonis & malis; si enim solos sanctos & prædestinatos vocasset, utique Ecclesia fuisset multò pulchrior, & ejus Nomine dignior? Resp. Divinam Sapientiam hujus dispositionis multas causas habuisse ad ejus gloriam & honorem pertinentes; etenim hæc mixtura bonorum & malorum utrisq; prodest. Causas illas conantur ex S. Scriptura eruere, Patres & Concionatores, Cur autem Deus hos voluerit bonos: illos fieri malos permiserit ac toleraverit, nihil aliud occurrit dicere, quam illud Pauli ad Rom. 11. v. 33. O altitudo Sapientia & Scientia Dei! quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles via ejus!

CONTROVERSIA XVI.

DE UNITATE ECCLESIAE,

Idimus, quid Ecclesia denotet, & quæ comprehendat Membra. Porro videndum, qualis sit, & quibus dotibus prædita. Nam cum plures sint Ecclesiæ: in sola autem vera salvari homines possint, ista certas habere debet qualitates, quibus ab alijs falsis Sectis differat, & ex ijs dignoscatur. Tales autem dotes peculiare & præstantiora epitheta quatuor tribuuntur Ecclesiæ Veræ à Concilio Nicæno in Symbolo: Credo Unam, Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Hisce aliunde ex S. Scriptura & Patribus quinque alia Elogia accedunt; nimirum quod vera Ecclesia sit Visibilis, Infallibilis, Perpetua, Miraculis, & Martyrum constantia Clara. Unde conficiuntur novem Qualitates sequentibus Controversijs explicandæ, & defendendæ, è quibus Primæ Titulum jam possuimus, Unitatis scilicet, de qua unitate & Schismate fusissimè DD. de Walenburg Tom. 1. à fol. 1038. per 7. libros. Nos juxta propositum nostrum omnia intra gratæ brevitatatis limites complectemur.